

Margarita Arrizabalaga Lauzirika

*Ermua, Bizkaia
(1928-2010)*

Aurkibidea

Biografia

Erdiko kalean jaio zen,
"Joxebenta" etxean. Anai-
arrebetan gazteenak ziren
bera eta anaia bikia.
Elkarrizketan [Maria Angeles](#)
ahizpa ere azaltzen da.

Zintak

ERM-220

- **Proiektua:** Ermuko Ahozko Ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gonzalez, Esti
- **Data:** 2018-06-01
- **Iraupena:** 50 min

- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapssootham, Itziar
- **Emalea:** Gonzalez, Esti

Pasarteak

1. Bikiak jaio ziren

- **Erref:** ERM-220/002
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:01:44. **Bukatu:** 00:02:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Margarita eta bere anai bikia jaio zirenean, Muruetan zeukaten izeba bat beraiekin bizitzera joan zen amari laguntzeko. Garai bateko pixoihalak.

2. Ermuko labaderoak; arropa-garbitzaileak

- **Erref:** ERM-220/004
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:02:49. **Bukatu:** 00:05:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Arropa labaderoetan garbitzen zen eta pozik joaten ziren amari laguntzera. Kontu asko esaten ziren labaderoetan. Labaderoak non zeuden gogoratzen dute. Bat jauregiaren (Valdespina) atzean zegoen. Amak jabonadurak egiten zituen beste familia batzuentzat.

3. Mozkorren kantuak

- **Erref:** ERM-220/005
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:05:24. **Bukatu:** 00:06:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

Etxera mozkortuta heltzen zenean, aitari kantatzen zioten kantuak abesten ditu.

4. Gizonezkoak eta txikiteoa

- **Erref:** ERM-220/006
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:06:55. **Bukatu:** 00:07:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Gizonak beti ibiltzen ziren txikiteoan. Aitaren bila joaten ziren tabernara.

5. Euskaraz egiteagatik zigortuak

- **Erref:** ERM-220/007
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:07:40. **Bukatu:** 00:10:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Plazako eskolan ikasi zuen eta gero Berrizen kolegioan. Euskaraz ezin zuten hitz egin eta zigor asko jaso ditu horregatik. Etxean kopiaketak egin behar izaten zituen eta aita haserretu egiten zen. Zigor fisikorik ez du ezagutu.

6. Bataio-eguneko anekdota barregarria

- **Erref:** ERM-220/008
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:10:40. **Bukatu:** 00:12:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bikiak jaio zirenean, bakarrarentzat zeukaten aitabitxia eta amabitxia. Beste biak nola topatu zituzten kontatzen du. Aitabitxia, eliza pareko Botxo tabernan aurkitu zuen aitak, lagun artean. Bataio egunean, elizatik atera zirenean, lagunak tabernatik atera eta "Viva Don Jaime y Doña Margarita de Borbon" esaten zuten.

7. Umetako jolasak

- **Erref:** ERM-220/010
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:12:55. **Bukatu:** 00:14:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasak: sokasaltoa, kanikak, tortolosak, "alturitas"... Frontoian pelotan ere ibiltzen ziren.

8. Klase partikularrak Milagrosekin

- **Erref:** ERM-220/011
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:14:05. **Bukatu:** 00:16:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Eskola eta gero partikularra joaten zen Milagrosengana, eta handik doktrinara. Enrique izeneko bizilagunak eman omen zion lehenengo musua, jaioberritan. Milagrosek erakutsitakoak.

9. Ermuko Acha Hermanos lantegia

- **Erref:** ERM-220/013
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:16:21. **Bukatu:** 00:17:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Bizkaiko lantegiak » Durangaldeko lantegiak

Laburpena:

Acha Hermanos lantegian lan egin zuen, umeentzat jostailuak egiten (eskopetak, pistolak...).

10. Ermuko paseatzeko lekuak

- **Erref:** ERM-220/015
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:17:59. **Bukatu:** 00:18:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura

Laburpena:

Garai bateko Ermuako pasealekuak aipatzen dituzte. Neskak eta mutilak ezagutzeko lekuak ziren.

11. Senarrak berriztarrak

- **Erref:** ERM-220/016
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:18:50. **Bukatu:** 00:19:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bien senarrak berriztarrak ziren. Eibarren lan egiten zuten eta arratsaldean Berrizera joateko trena Ermuan hartzen zuten.

12. "Potian-pote" jolasa

- **Erref:** ERM-220/017
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:19:30. **Bukatu:** 00:22:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Pasealekuetan jolasten ibiltzen ziren umetan. "Potian-pote" jokora nola jolasten zuten azaltzen dute. Probalekuan ere jolasten zuten.

13. Oinak errekan garbitu eta etxera

- **Erref:** ERM-220/018
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:22:01. **Bukatu:** 00:23:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Hiru erreka pasatzen ziren Ermutik. Gizon batzuk egoten ziren erreka ondoan neskatilei agur esaten. Larunbatetan etxera joan aurretik errekarara jaitsi eta oinak garbitzen zituzten.

14. Sallabenteko "Joxe Benta"ren ondorengoak

- **Erref:** ERM-220/020
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:23:58. **Bukatu:** 00:25:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Amak errieta egiten zien, baina oso umezalea zen. Carmen zuen izena eta aitak Zipriano, nahiz eta denek "Joxe Benta" deitzen zioten. Aitonak izan zuen benta hura Sallabenten. Auzoko jaietan orkestrak jotzen zuen eta jatekoa ematen zuten.

15. Ermuko jaiak; dantzan ikasten

- **Erref:** ERM-220/021
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:25:40. **Bukatu:** 00:27:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Ermuan San Pelayoak eta Santixauak ospatzen ziren musika-bandarekin, dantzekin... Gaztetxotan ezin ziren dantzetara joan eta urrutitik musika entzunez ikasten zuten haien artean. Moja joan zen ahizpak oso ondo dantzatzen zuen.

16. Arropa berriak estreinatzeko egunak; jostunak

- **Erref:** ERM-220/022
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:27:49. **Bukatu:** 00:29:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Aste Santuan udaberriko arropak estreinatzen ziren, Santixauetan udakoak eta Domu Santu egunean negukoak. Arropak jostunak egiten zituen. Eguneroko eta jaietako arropak ezberdinak ziren. Anai-arreba zaharren arropak txikienek erabiltzen zituzten.

17. Larunbatero konfesatu behar zuten

- **Erref:** ERM-220/025
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:31:46. **Bukatu:** 00:34:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Aste Santua
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Aste Santuetako gauzarik garrantzitsuena arropak estreinatzea zen. Prozesioak egoten ziren. Larunbat guztietan konfesatu behar izaten zuten. Abadeentzat dena zen bekatua. Hamar mandamentuak gogoratzen dituzte.

18. "Bula" ordaindu eta absoluzioa lortu

- **Erref:** ERM-220/026
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:34:39. **Bukatu:** 00:35:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Pertsona batzuek "bula" izeneko isun moduko bat ordaintzen zuten konfesioko bekatuen absoluzioa lortzeko. Pazkoetan txartela bat zegoen, ordainpekoa.

19. Garai bateko egunerokotasuna; janaria

- **Erref:** ERM-220/027
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:35:53. **Bukatu:** 00:37:33

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Garai batean diru askorik ez zegoen eta seme-alaba asko zeuden etxe batean. Bazkaltzeko babarrunak jaten zituzten eta igandetan garbantzuak. Behin mezetara ez zen joan garbantzuak zaintzeko.

20. Elizara joaten ez zirenak "señalauak" ziren

- **Erref:** ERM-220/028
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:37:33. **Bukatu:** 00:38:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Elizara joaten ez zirenei edo konfesatzen ez zirenei "señalauak" esaten zitzairen. Banakako batzuk bazeuden.

21. Gerrako babeslekuak Ermuan

- **Erref:** ERM-220/029
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:38:38. **Bukatu:** 00:39:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Umeak zirela ezagutu zuten gerra. Kanpaiek hegazkinen abisua jotzen zutenean kanpandorrera joateko agindua zuten haurrek, bonbak bertan botako ez zituztelakoan. Geltoki azpiko zubian babesleku bat ere zegoen eta gaur egungo jubilatuen etxe azpian beste bat.

22. Gerrako zaurituak

- **Erref:** ERM-220/030
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:39:56. **Bukatu:** 00:41:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra garaian hegazkinak heltzen zirenean kanpandorrean ezkutatzen ziren. Lehenengo abisua basotik jasotzen zen, txapligu baten bidez. Behin zubiko babeslekuan ezkutatu ziren eta Kalamuatik zaurituak nola ekartzen zituzten ikusi zuten.

23. Artarrai baseritik hegazkinen abisua botatzen zen

- **Erref:** ERM-220/031
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:41:20. **Bukatu:** 00:42:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra garaian Artarrai baseritik botatzen zituzten txapliguak, hegazkinak zetozela abisatzeko. Iluntzetan frontoira jeisten zituzten tankeak eta goizean berriz ere Arratera igotzen zituzten.

24. Anaia eta osaba Bilboko Carmelo espetxean

- **Erref:** ERM-220/033
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:42:44. **Bukatu:** 00:43:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra garaian etxean soldaduak izan zituzten. Haien anai bat eta osaba bat Bilboko Carmelo espetxean egon ziren preso.

25. Karlistak izateagatik zigortuak

- **Erref:** ERM-220/034
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:43:45. **Bukatu:** 00:45:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Aita eta beste osaba bat karlistak ziren eta gerra hasi zenean zigor bezala frontera eraman zituzten trintxerak egitera. Batzuk hil egin zituzten.

26. Frontoian tankeak egoten ziren

- **Erref:** ERM-220/035
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:45:01. **Bukatu:** 00:45:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Zazpi urte zituen Margaritak gerra hasi zenean. Frontoira joaten ziren tankeak ikustera.

27. Ahizpa herrian oso maitatua zen

- **Erref:** ERM-220/037
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:46:42. **Bukatu:** 00:48:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Ahizpa nagusia maistra zen eta edozeini laguntzen zion. Oso maitatua zen. Gerra hasi zenean moja joan zen eta joan-etorriko zerbait izatea eskatzen zion jendeak. Gero, misioetara joan zen eta trena Ermutik pasatu zenean, herri guztia joan zen geltokira agur esatera. Misioetatik gaixorik bueltatu zen eta gaztea zelarik hil zen, 55 urterekin.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-04-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com